

Tüketim ve Tasarruf Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Tüketim ve Tasarruf Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31808>

Özet

Tüketim ve Tasarruf Ölçeği (TÜTÖ), bireylerin tüketim ve tasarruf yönelimlerini ve davranış kalıpları ölçmek amacıyla 2017 yılında geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, finansal psikoloji ve davranışsal ekonomi alanlarında bireysel mali kararlar anlamak için tasarlanmıştır. Ölçeğin geliştirilmesi, Türk kültürüne özgü mali tutumları yansıtacak şekilde kapsamlı bir ölçek geliştirme çalışması sonucunda gerçekleştirilmiştir.

Çalışma, ölçeğin yapısal uygunluğunu, iç tutarlılığını ve geçerliğini sağlamak üzere kapsamlı psikometrik analizleri içermektedir. Ölçek, özellikle bireylerin kısa vadeli tüketim eğilimleri ile uzun vadeli tasarruf planları arasındaki dengeyi değerlendirmeye odaklanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Tüketim, Tasarruf, Finansal Psikoloji, Davranışsal Ekonomi, Ölçek Geliştirme, Geçerlik, Güvenilirlik.

Yazarlar

Altınrmak, S., Badurlar, ., Yıldırım, M., Şen, O., Aytekin, A., Karama, Ç.

Amaç

Tüketim ve Tasarruf Ölçeği'nin temel amacı, Türkiye'deki bireylerin tüketim alışkanlıkları ve tasarruf etme eğilimleri gibi kritik finansal tutumları ölçen geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı ortaya koymaktır. Ölçek, bu iki temel finansal davranışın farklı boyutları ayrı ayrı olarak, sosyal bilim araştırmacılarına ve politika yapıcılara değerli veriler sunmayı hedeflemiştir.

Bu araç, bireylerin mali refahını etkileyen faktörleri incelemek, eğitim programlarının etkinliğini değerlendirmek ve tüketici davranışları modellemek için güçlü bir temel sağlamaktadır. Ölçeğin geliştirilmesi, özellikle Türk örneklemine uygun kültürel hassasiyetleri dikkate alınmıştır.

Yapı

Ölçek, adından da anlaşılacağı gibi, iki ana psikolojik ve ekonomik yapıyı ölçmektedir: **Tüketim Eğilimi** ve **Tasarruf Eğilimi**. Tüketim eğilimi, bireyin anlamlı tatmini önceliklendirmesi, dürtüsel satın alma davranışları ve maddi varlıklara verdiği önemle ilişkilidir. Tasarruf eğilimi ise, gelecekteki mali güvenceyi sağlamak, uzun vadeli planlama yapma ve riskten kaçınma motivasyonlarını kapsamaktadır.

Bu iki yapı, finansal kararların altında yatan bilişsel ve duygusal süreçleri temsil eder. Ölçeğin

faktör yapısı, genellikle bu iki eðilimin birbirine zıt ancak ilişkili boyutlar olarak ortaya çıktığını göstermektedir, bu da bireysel mali davranışların karmaşık olduğunu yansıtır.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, geliştirme makalesinde (Altınrmak ve ark., 2017) detaylandırılmıştır. Geçerlik analizleri, ölçeğin gerçekten ölçmek istediği yapılar (tüketim ve tasarruf) ölçtüğünü doğrulamayı amaçlamıştır.

Genellikle, bu tür geliştirme çalışmalarında **Yapı Geçerli** (Confirmatory Factor Analysis - CFA veya Exploratory Factor Analysis - EFA) kullanılarak maddelerin teorik çerçeveye uygunluğunu incelenmiştir. Ayrıca, **Kapsam Geçerli** için uzman görüşlerine başvurulmuş ve maddelerin ilgili alanları yeterince temsil edip etmediği değerlendirilmiştir.

Güvenirlik

Tüketim ve Tasarruf Ölçeği'nin güvenirlik analizleri, ölçeğin tutarlılığını ve kararlılığını değerlendirmiştir. Geliştirme çalışmalarıyla yapılan güvenilirlik analizlerinin yapıldığını açıkça belirtmektedir.

Güvenirlik genellikle **Çok Tutarlılık Katsayı** (Cronbach's Alpha) ile ölçülmüştür. Yüksek Cronbach's Alpha değerleri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir. Bu analizler, ölçeğin tekrarlanan uygulamalarda benzer sonuçlar verme yeteneğini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin geliştirilmesi sürecinde, maddelerin altında yatan boyutları belirlemek amacıyla faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Bu analizler, Tüketim ve Tasarruf eğilimlerinin başlıca ancak ilişkili faktörler olarak ayrıştırmayı amaçladığını ortaya koymuştur.

Faktör analizi sonuçları, ölçeğin çok boyutlu yapısını desteklemekte ve araştırmacılara her bir alt boyutu ayrı ayrı inceleme imkanı sunmaktadır. Bu ayrımlar, bireylerin mali davranışlarındaki nüansları anlamak için kritik öneme sahiptir.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Ölçek Geliştirme Çalışması)

Format: Öz Bildirim Ölçeği

Derecelendirme: 3'lü Likert Ölçeği (Örn: Katılmıyorum, Kararsızım, Katılıyorum)

Kullanılabilir Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yetişkinler ve Üniversite Öğrencileri (Genellikle geliştirme çalışmalarında kullanılan örneklem)

Yaş Grubu: Belirtilmemiş olup, yetişkin popülasyonuna uygundur.

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki sosyal bilimler araştırmaları için genel yetişkin veya öğrenci örneklemi.

Test Metodolojisi: Psikometrik geçerlik ve güvenilirlik testlerinin uygulandığı, nicel araştırma metodolojisi.

Anahtar Kelimeler

Mali Tutumlar, Finansal Okuryazarlık, Tüketici Davranışları, Ölçek Geliştirme, Çok Tutarlılık, Çok Boyutlu Ölçek.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Serpil Altınırnak

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Kaynakta belirtilmemiştir.

Bağlı Kuruluş E-posta Adresleri: saltinirmak@anadolu.edu.tr

Yazışma Adresi: Anadolu Üniversitesi (Yazarın bağlı olduğu kurum olduğu varsayılmaktadır).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2017 (Yayın Yılı)

Şinler ve Ücret: Ölçek, akademik araştırmalarda kullanıma açık olabilir, ancak ticari kullanım veya adaptasyon için yazarın izni gereklidir.

PDF Kaynağı: Ölçeğin tam metnine ve geliştirme çalışmasına ait PDF dosyası bulunmaktadır. Orijinal PDF buradan indirilebilir: tuketim-ve-tasarruf-olcegi-consumption-and-saving-scale-toad.pdf

Makale Bağlantısı: Geliştirme makalesinin yayınlandığı dergi bağlantısı: sbedergi.sdu.edu.tr

Kaynaklar

Altınırnak, S., Badurlar, Ş., Yıldırım, M., Şen, O., Aytekin, A., Karama, Ç., (2017). Developing

Consumption and Saving Scale: A Study of Validity and Reliability, *Journal of Süleyman Demirel University Institute of Social Sciences*, 4 (29), p. 473-499.

Tüketim ve Tasarruf Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri, sağlanan kaynak meta verisinde yer almamaktadır. Maddelerin tam listesi, yukarıda belirtilen Altınörmak ve ark. (2017) tarafından yayınlanan orijinal araştırma makalesinde (PDF bağlantısı mevcuttur) bulunmaktadır.

ARABPSYCHOLOGY.COM